

det stillede for at gaa med til hele denne Jordlovgivning om, at man lavede de periodiske Omvurderinger paa Prøve. Nu sletter Socialdemokratiet uden videre denne Bestemmelse, som Venstre den Gang bestemte krævede og fik gennemført, uden at Partiet Venstres Ordfører siger et eneste Ord herom. Det kan selvfølgelig være, at det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard ikke har lagt Mærke til, at denne Revisionsbestemmelse er slettet, men det vil interessere mig meget nærmere at faa at vide, hvorledes Partiet Venstre ser paa, at den nuværende Landbrugsminister uden videre stryger den Bestemmelse, som Partiet absolut krævede indsat i Loven af 4. Oktober 1919 for at gaa med til hele denne Jordlovgivning.

Jeg skal slutte disse mine Bemærkninger med at sige, at vi fra vor Side vil være med til en Realitetsbehandling af disse Lovforslag, og vi haaber, at vi ved en saglig Forhandling om Tingene kan naa til et for Samfundet formaalstjenligt Resultat uden at komme ind paa en saadan yderlig-gaaende Lovgivning som den, der indeholdes i Socialdemokratiets Krav om en almindelig Lov om Ret til Ekspropriation.

Niels Frederiksen: Fra det radikale Venstre kan jeg tilsige en velvillig og saglig Behandling af de foreliggende Lovforslag baade her i Salen og i det kommende Udvalg. Det er allerede bemærket af den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Olufson), at det foreliggende Forslag om Erhvervelse af Jord til Oprettelse af Husmandsbrug, Byggepladser, Tillægsgjord o. s. v. er en meget gammel Kending her i dette høje Ting; men ogsaa jeg glæder mig til og venter, at den Behandling, som dette Lovforslag vil faa her i Tinget og i Udvalget, vil blive af en noget anden Karakter end den, der hidtil har været givet Forslag af lignende Art for.

Da dette Forslag blev fremsat som privat Forslag fra Socialdemokratiet, blev det egentlig kun behandlet agitationalt her i dette høje Ting; den forrige Landbrugsminister, Hr. Madsen-Myrdal, afviste Forslaget med nogle Bemærkninger, der udtrykte en inderlig Overbevisning om, at hvis man paa nogen Maade gik til at gøre Forsøg paa at lovgive saadan, at den uindskrænkede og ubegrænsede Ejendomsret for Landbrugerne berørtes, saa rokkede man ved Grundpillerne for det danske Landbrugs Trivsel i Fremtiden. Det var en baade gammeldags, forældet og i mine Øjne reaktionær Opfattelse. Jeg tror ikke, det er rigtigt, at det er en Grundbetingelse for, at det

danske Landbrug kan gaa en god Fremtid i Møde, som vi alle ønsker, at det har den uindskrænkede og ubegrænsede Besiddelsesret; jeg tror derimod, at det vilde være kløgere under Nutidens Former og Forhold at prøve at bevare det bedste i det danske Landbrug, nemlig Muligheden for, at Landbruget kan beholde sin talmæssige Styrke i Forhold til de øvrige Stænder, og at Landbrugere i Danmark har en gennem Lovgivningen befordret Betingelse for at kunne faa Lov til at overtage Landbrug i Danmark paa saadanne Betingelser, at de kan give en økonomisk tryk Eksistens for Landets bærende Erhverv.

Man kan uden Overdrivelse sige, at Erfaringerne viser, at netop den stærke Fremhævelse og Byggen paa den uindskrænkede Besiddelsesret har ført til det Resultat, at Landbruget er blevet affolket og i nogen Grad talmæssig trængt tilbage i sin Styrke; og der er meget, der tyder paa, at ogsaa det medvirker til, at Landbrugerne, hvis ikke andet sker, i Fremtiden har megen Udsigt til at blive ikke alene en faatallig, men ogsaa en gældbunden Samfundsklasse i vort Land. Der er ikke for mig noget Øjeblik Tvivl om, at den gamle Opfattelse, at det, det gælder om, er, at man faar saa meget som muligt for sin Jord, og at man kan laane saa meget som muligt paa den, er Ting, som ikke holder Stik i Længden, men kommer til at præge Udviklingen i den af mig antydede Retning. Derfor tror jeg ikke, man kan faa en Landbrugslovgivning gennemført uden at tage Hensyn til Erfaringerne paa dette Omraade.

Paa den anden Side blev der i mine Øjne fra Forslagsstillerne og det Parti, der fremførte det af mig omtalte privat indgivne Ekspropriationsforslag, gaaet for vidt til den modsatte Side. Der blev gaaet for vidt, fordi dette Forslag indeholdt i sig alt for meget Agitationsstof og alt for lidt Realitet. Det er en overmaade farlig Ting at gaa hen og foreslaa en saa udpræget forandret Lovgivning i dansk Landboret, som det Ekspropriationsforslag, der tidligere var indgivet som privat Forslag, indeholdt paa et bestemt Omraade. Dette gjorde, at Modsætningerne tørnede alt for voldsomt sammen, i mine Øjne til Skade for Realitetsbehandlingen af hele Sagen. Fra Socialdemokratiets Side har man alt for stærkt agiteret med sin Villighed til at skaffe indestængte Husmand Tillægsglads, og paa den anden Side har man agiteret alt for voldsomt mod at ændre bestaaende Forhold paa det af mig omtalte Omraade. Derfor tror jeg nu, at Tiden er inde til, at